

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

Privind aprobarea Avizului la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului nr.
din 2017

AVIZ
la proiectul de lege pentru modificarea și completarea
Codului contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 15 din 1 februarie 2017) de către domnul A. Lebedinschi, deputat în Parlament, și relevă următoarele.

Amendamentul propus la art. 392 din Codul contravențional se referă la acordarea dreptului avocatului stagiar de a participa la procesul contravențional în vederea asigurării asistenței juridice sau a reprezentării părții pe care o asistă în bază de contract.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cauzele Öztürk c. Germaniei, Lauko c. Slovaciei, Salabiaku c. Franței), pentru a stabili dacă fapta sancționată contravențional în conformitate cu prevederile legislației naționale are caracter penal în sensul articolului 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, trebuie luate în considerare trei criterii:

- 1) calificarea faptei în dreptul intern;
- 2) natura faptei incriminate;
- 3) natura și gravitatea sancțiunii.

Aceste trei criterii nu trebuie îndeplinite cumulativ, fiind îndeajuns ca fapta să poată fi calificată penală potrivit unuia singur. Totuși, atunci când un singur criteriu nu este suficient pentru determinarea caracterului penal sau nepenal, se poate recurge la analiza combinată a acestora.

Potrivit Curții Europene a Drepturilor Omului, acest prim criteriu are doar o valoare relativă, urmînd a fi analizate și celelalte două pentru lămurirea caracterului sancțiunilor contravenționale prin prisma articolului 6 din Convenție.

În privința naturii faptei incriminate, pentru ca aceasta să fie calificată drept penală, normă contravențională trebuie să aibă o aplicabilitate generală, adică se adreseze tuturor, și nu doar unui grup restrîns de persoane. Prin urmare, ori de cîte ori o normă contravențională se adresează unui cerc larg de persoane, și nu unui individ sau unui grup restrîns, format din indivizi cu o anumită calitate, acest al doilea criteriu este îndeplinit.

În sfîrșit, ultimul criteriu referitor la natura și gravitatea sancțiunii este satisfăcut atunci când sancțiunea are un caracter preventiv și sancționator, indiferent de faptul că este vorba despre o amendă într-un quantum redus, atît timp cît aceasta nu servește la acoperirea unui prejudiciu, ci urmărește prevenirea săvîrșirii de noi fapte și sancționarea contravenientului.

Prin urmare, potrivit jurisprudenței Curții, garanțiile procesului penal prevăzute de art. 6 din Convenție sunt asigurate și în cadrul procesului contravențional, inclusiv în ceea ce privește apărătorul, procesul contravențional fiind asimilat celui penal.

În conformitate cu art. 26 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, pe tot parcursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

Urmează a se preciza că Legea supremă operează expres cu termenul de avocat în calitate de apărător al drepturilor și libertăților fundamentale ale părților implicate în proces.

Potrivit Recomandării nr. (2000) 21 privind libertatea de exercitare a profesiei de avocat a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, avocatul este persoana calificată și abilitată în conformitate cu legislația să pledeze și să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi.

Pornind de la cele expuse, avocatul trebuie să posede un grad înalt de pregătire juridică, or acordarea asistenței juridice de către o persoană necalificată afectează grav calitatea actului de justiție. În consecință, este subminată obligația statului de a asigura calitatea în procesul de acordare a asistenței juridice în procedurile judiciare.

Prin „asistență juridică calificată” urmează a se înțelege serviciile prestate de persoane ce corespund anumitor cerințe prestabilite de lege, cum ar fi deținerea studiilor juridice licențiate, efectuarea stagiului profesional și, nu în ultimul rând, obținerea licenței care oferă dreptul de a exercita profesia de avocat după susținerea examenului de calificare.

În baza celor enunțate, conchidem că apărător poate fi doar o persoană calificată, în cazul dat – avocatul, și nu avocatul stagiar, statut ce reprezintă doar o etapă intermediară în vederea accederii la profesia de avocat.

În ceea ce privește argumentele autorului de proiect expuse în nota informativă, precum că amendamentul propus are scopul acumulării experienței de către avocatul stagiar și oferă posibilitatea manifestării și aplicării cunoștințelor acumulate în cadrul proceselor contravenționale, menționăm că această idee este promovată în inițiativa Guvernului de modificare și completare a Legii nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, înregistrată în Parlament cu nr. 198 din 10 mai 2016. Inițiativa respectivă prevede că avocatul stagiar va avea dreptul de a asista avocatul îndrumător la orice fază a procesului penal și contravențional. Această normă va da temei legal avocatului stagiar de a obține cunoștințe și deprinderi practice privind acordarea asistenței juridice în materie dreptului penal, procesual penal și contravențional, pe perioada efectuării stagiului profesional.

Subsidiar, proiectul conține carențe de tehnică legislativă ce necesită a fi înlăturate:

La art. II, alin. (1) necesită a fi exclus, or în temeiul art. 76 din Constituția Republicii Moldova, legea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova

și intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei. Totodată, nepublicarea legii atrage inexistența ei. De asemenea, art. 1 alin. (5) al Legii nr. 173-XIII din 6 iulie 1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale prevede că actele oficiale (inclusiv hotărârile Parlamentului) intră în vigoare la data publicării sau la data indicată în text. În text se indică doar data intrării în vigoare, care este ulterioară datei publicării. Curtea Constituțională a statuat, în Hotărârea nr. 32 din 29 octombrie 1998, că legea are putere juridică și este aplicabilă de la data publicării ei în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau de la data indicată în textul legii, dar care nu poate precede data publicării acesteia.

La stabilirea actului legislativ de referință, luna se va scrie cu litere.

Se va indica sursa de publicare a Codului contravențional după următoarea schemă: „(publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, anul publicării, numărul Monitorului, numărul articolului)”.